

Cuprins

Prefață	11
Introducere	13

SECȚIUNEA 1: FINANȚAREA CONTROLULUI ȘI REDUCERII POLUĂRII

1. Baza teoretică	15
1.1. Piețe nefuncționale și reglementări insuficiente – nevoia de intervenție	16
1.2. Politica de mediu și instrumente de implementare	17
1.3. Moduri de abordare: impozite Pigouviene sau subvenții	21
1.3.1. <i>Comparație între soluția controlului (standard de mediu) și influențarea</i> <i>deciziilor (impozitare) .....</i>	<i>23</i>
1.3.2. <i>Alocarea veniturilor obținute din impozitare .....</i>	<i>25</i>
1.4. Microperspectiva finanțării investițiilor de protecție a mediului	27
1.5. Evoluții ale politicilor de protecție a mediului și finanțarea investițiilor	29
2. Experiența țărilor dezvoltate	31
2.1. Cadrul politicii de mediu	31
2.2. Finanțarea publică a reducerii poluării	32
2.3. Modalități de finanțare privată a reducerii poluării	34
2.4. Mecanisme de alocare pentru finanțarea acțiunilor de protecție a mediului	39
2.5. Politica de coeziune și caracterul orizontal al măsurilor de protecție a mediului ambiant	42
2.5.1. <i>Dezvoltarea regională și mediul ambiant .....</i>	<i>43</i>
2.5.2. <i>Efectul pozitiv al Politicii de Coeziune asupra mediului ambiant; îmbunătățirea mediului prin investiții directe .....</i>	<i>45</i>
2.5.3. <i>Monitorizarea și evaluarea impactului asupra mediului .....</i>	<i>50</i>
2.5.4. <i>Opțiuni pentru viitor .....</i>	<i>51</i>
2.6. Concluzii privind finanțarea reducerii și controlului poluării în țările dezvoltate	54
3. Finanțarea protecției mediului în economiile de tranziție	57
3.1. Moștenirea planificării centralizate; cadrul politicii macroeconomice și de protecție a mediului	57
3.2. Finanțarea reducerii poluării	59
3.3. Ajutorul acordat de UE pentru facilitarea adoptării acquis-ului comunitar de mediu ...	62
3.3.1. <i>Cererea de investiții pentru conformare în țările candidate; directivele-cheie care necesită „Investiții mari“ .....</i>	<i>63</i>
3.3.2. <i>Infrastructura de protecție a mediului înconjurător în țările candidate; programul ISPA .....</i>	<i>64</i>
3.4. Concluzii privind finanțarea reducerii poluării în economiile de tranziție	66

4. Fondul de mediu – instrument de finanțare a investițiilor de protecție a mediului, pe perioada tranziției	69
4.1. Considerații generale	69
4.2. Mecanismul de operare a fondurilor de mediu; ciclul de proiect	74
4.3. Surse de venit pentru Fondurile de mediu	78
4.3.1. Venituri externe ale FM	78
4.3.2. Venituri interne ale FM	81
4.3.3. Venituri folosite pentru Fondurile de mediu din țările ECE	82
4.3.4. Donatori și instituții financiare internaționale	84
4.3.5. Crearea unui sistem eficace de venituri	86
4.4. Susținerea adecvată a finanțării în perioada de tranziție	88
4.5. Mecanismul de finanțare și managementul fondurilor de mediu	91
4.6. Perspective pe termen lung	94
4.7. Concluzii privind fondurile de mediu	98
5. Rolul finanțării externe	101
5.1. Politici economice, priorități de mediu și finanțarea externă	101
5.2. Experiența donatorilor internaționali cu fondurile de mediu	103
5.3. Conversia datoriilor externe – o formă specială de finanțare externă	104
5.4. Coordonarea donațiilor	109
5.5. Concluzii privind finanțarea externă	111

SECȚIUNEA 2: FINANȚAREA PROTECȚIEI MEDIULUI ÎN ROMÂNIA

6. Starea mediului în România	113
6.1. Caracteristici ale perioadei 1990-2003	113
6.2. Cadrul instituțional	117
6.3. Calitatea mediului	118
6.3.1. Calitatea aerului	118
6.3.2. Problema deșeurilor	119
6.3.3. Calitatea apei	122
7. Transpunerea acquis-ului comunitar de mediu în România	125
7.1. Caracterizare generală	125
7.2. Probleme ale transunerii menționate în rapoartele de țară ale Comisiei UE	128
7.2.1. Progrese realizate în anul 2003	129
7.2.2. Problemele principale ale procesului de armonizare	130
7.2.3. Concluzii privind problemele armonizării	135
8. Dimensiunea cererii de investiții pentru protecția mediului în România	137
8.1. Estimarea costurilor de conformare în procesul de armonizare	138
8.1.1. Aspecte metodologice	138
8.1.2. De la „costuri adiționale” la „costuri totale”	141
8.1.3. Dificultăți și limite în estimarea costurilor de conformare	142
8.2. Indicatori de cost	144
8.3. Estimarea costurilor de conformare în România	145
8.3.1. Costuri de conformare totale	145

8.3.2. Estimarea costurilor de conformare pentru directive specifice	147
8.3.3. Costurile de conformare în țările candidate	157
8.4. Concluzii privind cererea de investiții pentru conformarea la acquis-ul de mediu ...	159
9. Implicații economice de natura beneficiilor rezultate din procesul de armonizare	161
9.1. Tipuri de beneficii potențiale ca urmare a adoptării legislației UE	161
9.1.1. Beneficii privind sănătatea	163
9.1.2. Beneficii privind resursele	164
9.1.3. Beneficii sociale	165
9.1.4. Cuantificarea fizică a beneficiilor potențiale	167
9.2. Valoarea beneficiilor	168
9.3. Concluzii privind beneficiile potențiale ale adoptării acquis-ului de mediu	169
10. Finanțarea investițiilor pentru mediu în România	173
10.1. Finanțarea prin Instrumentul Structural de Preaderare (ISPA)	174
10.2. Fondul pentru Mediu	178
10.2.1. Problematika generală a Fondului pentru Mediu din România (Legea nr. 73/2000)	179
10.2.2. Evoluția Fondului pentru Mediu	183
10.3. Recomandări și concluzii privind Fondul pentru Mediu din România	195
10.4. Concluzii privind Fondul pentru mediu	198
SECȚIUNEA 3: STRATEGIA DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR DE PROTECȚIE A MEDIULUI DIN PERSPECTIVA ADERĂRII ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANĂ	
11. Oferta financiară pentru investiții de protecție a mediului	199
11.1. Surse și instrumente de alocare	199
11.2. Rolul finanțării prin subvenții (granturi)	204
11.3. Disponibilitatea de plată	205
12. Strategia de finanțare a investițiilor de protecție a mediului	209
12.1. Considerații generale	209
12.2. Evaluarea decalajelor și a cererii de investiții	214
12.3. Planificarea strategică a investițiilor; primii pași	216
12.4. Prioritizarea investițiilor de protecție a mediului	218
12.5. Corelarea cererii de investiții cu oferta de finanțare	220
12.6. Măsuri concrete ce se pot lua	221
ANEXE	225
Bibliografie	253